

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

НАКАЗ

«27» листопада 2025 р.

м. Івано-Франківськ

№ 678-Д

Про введення в дію рішення вченої ради
Херсонського державного університету
від 24.11.2025 про внесення змін до
Положення про організацію самостійної
роботи студентів у Херсонському
державному університеті

На підставі рішення вченої ради Херсонського державного університету
(протокол від 24.11.2025 № 7)

НАКАЗУЮ:

1. Увести в дію рішення вченої ради Херсонського державного університету від 24.11.2025.
2. Вважати таким, що втратило чинність Положення про організацію самостійної роботи студентів у Херсонському державному університеті (наказ від 02.07.2016 № 428-Д).
3. Затвердити нове Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти у Херсонському державному університеті (додається).
4. Керівниці навчально-методичного відділу Корнішевій Т.Л. забезпечити оприлюднення Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти у Херсонському державному університеті на сторінці офіційного сайту Херсонського державного університету.
5. Контроль за виконанням наказу покласти на проректорку з навчальної та науково-педагогічної роботи Мальчикову Д.С.

В.о. ректора

Сергій ОМЕЛЬЧУК

Володимир Олексенко
Дар'я Мальчикова
Наталія Воропай
Тетяна Корнішева
Олексій Саковніч

Ознайомити: першого проректора, проректорів, деканів факультетів, завідувачів кафедрами, керівницю навчально-методичного відділу.

МОН України ХДУ	Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти у Херсонському державному університеті	Версія 01
--------------------	--	-----------

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Херсонського
державного університету
від 27.11.2025 № 678-Д

Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти у Херсонському державному університеті

1. Загальні положення

1.1. Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти у Херсонському державному університеті розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу у Херсонському державному університеті, Порядку визнання у Херсонському державному університеті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, Інституційного регламенту використання сервісів на основі штучного інтелекту в Херсонському державному університеті, Загальних політик використання штучного інтелекту в навчанні, викладанні й дослідженнях у Херсонському державному університеті та інших чинних нормативних документів.

1.2. Самостійна робота здобувачів (далі СРЗ) є невід’ємною складовою освітнього процесу, під час якої заплановані завдання виконуються здобувачем під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. СРЗ є основним засобом засвоєння здобувачами навчального матеріалу в час, вільний від обов’язкових навчальних занять.

1.3. Навчальний час, відведений для самостійної роботи здобувачів вищої освіти, регламентується навчальним (робочим навчальним) планом і, як правило, коливається від 1/2 до 2/3 загального обсягу навчального часу (у годинах), відведеного для вивчення конкретної навчальної дисципліни/ освітньої компоненти.

Співвідношення обсягів СРЗ та аудиторних занять визначається з урахуванням специфіки та змісту конкретної навчальної дисципліни/ освітньої компоненти, її місця, значення і дидактичної мети в реалізації освітньої (професійної, наукової) програми, а також питомої ваги у освітньому процесі практичних, семінарських і лабораторних занять.

1.4. Метою СРЗ є системне і послідовне формування компетентностей здобувачів вищої освіти, досягнення очікуваних результатів навчання та формування у здобувачів самостійності у здобутті і поглибленні знань як риси характеру, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності майбутніх фахівців на сучасному ринку праці.

1.5. Основними завданнями СРЗ є послідовне вироблення компетентності ефективною самостійною професійною (практичною і науково-теоретичною) діяльністю, а саме:

- створення умов для реалізації єдиного підходу до організації СРЗ з метою формування компетентностей здобувачів вищої освіти, закріплення та поглиблення знань, професійних умінь та навичок;

МОН України ХДУ	Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти у Херсонському державному університеті	Версія 01
--------------------	--	-----------

- сприяння формуванню у здобувачів практичних навичок самостійної роботи з опрацювання та засвоєння навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань з навчальних дисциплін/освітніх компонент, (курсова робота (проєкт), розрахунково-графічні, творчі, дослідні роботи, проведення практичної роботи, написання рефератів, розробка каталогів, схем, карт, підготовка до олімпіад, конкурсів тощо);
- сприяння розвитку у здобувачів вищої освіти мотивації до навчання й поглибленню їхніх професійних, наукових і практичних інтересів;
- сприяння формуванню у здобувачів вищої освіти культури розумової праці, самостійності та ініціативи у пошуку та набутті знань, створенні умов для гармонійного розвитку особистості здобувача.

1.6. Використання штучного інтелекту під час виконання самостійної роботи здобувачами регламентується Загальними політиками використання штучного інтелекту в навчанні, викладанні й дослідженнях у Херсонському державному університеті (наказ від 29 червня 2023 р. № 281-Д) та Інституційним регламентом використання сервісів на основі штучного інтелекту в Херсонському державному університеті (наказ від 27.05.2025 р. № 266-Д).

1.7. Під час виконання СРЗ може відбуватися процедура перезарахування результатів неформального та/або інформального навчання на підставі підтверджувальних документів навчання опанованих курсів і іншого навчального контенту освітніх платформ Coursera, Udemu, Prometheus, EdPro, PlusbyPhysiopedia або інших освітніх ресурсів, погоджених колегіальними органами Херсонського державного університету (науково-методична рада факультету, вчена рада факультету або науково-методична рада університету, вчена рада університету), що регламентується Порядком визнання у Херсонському державному університеті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (наказ від 30 серпня 2024 року № 429-Д).

2. Форми, види і зміст самостійної роботи здобувачів вищої освіти

2.1. Самостійна робота здобувачів вищої освіти над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної навчальної дисципліни/освітньої компоненти може виконуватись у науковій бібліотеці університету, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах (лабораторіях) тощо, а також удома.

2.2. Організаційні форми СРЗ:

- робота здобувача, що виконується самостійно поза аудиторією або, з урахуванням специфіки навчальної дисципліни/освітньої компоненти, в лабораторії, спеціалізованій аудиторії або майстерні університету;
- індивідуальна робота, що здійснюється за персоналізованим завданням під керівництвом викладача, під час виконання якої здобувач може отримати методичну допомогу у вигляді індивідуальної консультації. Така робота може включати вивчення окремих розділів навчальної дисципліни/освітньої компоненти, аудиторне проєктування, виконання творчої роботи, спортивне тренування, роботу з використанням комп'ютерної техніки або лабораторного

МОН України ХДУ	Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти у Херсонському державному університеті	Версія 01
--------------------	--	-----------

обладнання тощо. Ці завдання можуть бути навчального, навчально-дослідного, творчого, проєктно-конструкторського характеру тощо. Головна їх мета - поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які здобувачі набувають у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

- індивідуальні завдання видаються здобувачам у терміни, передбачені силабусом навчальної дисципліни/ освітньої компоненти, і виконуються кожним здобувачем самостійно при консультуванні викладачем. У випадках, коли завдання мають комплексний характер, до їх виконання залучаються декілька здобувачів, в тому числі інших спеціальностей/освітніх програм.

2.3. Видами індивідуальних навчальних завдань є:

- конспект з теми за заданим або власно розробленим здобувачем планом;
- реферат з теми або вузької проблеми;
- виконання розрахункових або практичних (наприклад, ситуативних) задач різного рівня з теми;
- розробка теоретичних або прикладних функціональних (діючих) моделей, явищ, процесів, конструкцій тощо;
- комплексний опис будови, властивостей, функцій, явищ, об'єктів, конструкцій тощо;
- анотація прочитаної додаткової літератури з навчальної дисципліни/ освітньої компоненти, бібліографічний опис тощо;
- реферування іноземних текстів за фаховими темами;
- розробка навчальних та діагностичних тестових завдань;
- участь у наукових і науково-практичних конференціях, семінарах, конкурсах, олімпіадах тощо;
- участь у роботі наукових і науково-практичних конференцій, семінарів, олімпіад тощо;
- інші види діяльності, що ініціюються університетом, факультетом, кафедрою й органами студентського самоврядування;
- виконання різних видів творчої роботи тощо.

2.4. Зміст СРЗ з конкретної навчальної дисципліни визначається її силабусом навчальної дисципліни/ освітньої компоненти та методичними рекомендаціями і може складатися з таких видів роботи:

- підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, лабораторних тощо);
- виконання практичних завдань протягом семестру;
- самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни/освітньої компоненти згідно зі змістом освітньої програми;
- переклад іноземних текстів встановлених обсягів;
- виконання контрольних робіт здобувачами заочної форм навчання;
- здійснення спостережень, збір матеріалів, зразків, проведення та обробка результатів анкетування, опитування;
- підготовка і виконання завдань, передбачених програмою практичної підготовки, курсової роботи (проєкта), творчих робіт тощо;
- підготовка до усіх видів контролю, в тому числі до курсових, модульних і комплексних контрольних робіт та атестації здобувачів вищої освіти (іспитів,

МОН України ХДУ	Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти у Херсонському державному університеті	Версія 01
--------------------	--	-----------

виконання кваліфікаційної роботи (проєкта) ступеня вищої освіти бакалавр/магістр);

- робота у студентських наукових гуртках, семінарах.

2.5. Одним із видів самостійної роботи здобувачів є використання сучасних цифрових ресурсів, інноваційних технологій навчання.

2.6. Самостійна робота, що не передбачена освітньою програмою (навчальним планом і навчально-методичними матеріалами), але сприяє повнішому розкриттю і конкретизації її змісту, може здійснюватися з ініціативи здобувача з метою реалізації його власних навчальних і наукових інтересів.

3. Вимоги до забезпечення самостійної роботи здобувачів вищої освіти

3.1. Умови для самостійної роботи здобувачів вищої освіти створюються університетом і його підрозділами, відповідальними за конкретні напрямки освітньої діяльності.

3.2. Для забезпечення належних умов для СРЗ на складному лабораторному обладнанні, у комп'ютерних класах, інших навчальних об'єктах підвищеної складності і небезпеки, ця робота може здійснюватися під керівництвом викладачів кафедри або лаборантів із наданням необхідних консультацій і методичної допомоги.

3.3. Базові підрозділи університету (кафедри, лабораторії, дослідницькі центри тощо) створюють необхідні умови для участі здобувачів у самостійній навчальній та науково-дослідній роботі.

3.4. Відповідальність за створення умов для проведення СРЗ покладається на завідувачів кафедр університету.

3.5. Самостійна навчальна і науково-дослідна робота виконується здобувачами під керівництвом викладача, який, як правило, здійснює аудиторну роботу в академічній групі.

3.6. Самостійна робота здобувача повинна:

- бути виконаною особисто здобувачем або групою здобувачів (у разі комплексного курсового чи кваліфікаційного проєктування), де кожен її член самостійно виконує свою частку колективної роботи;
- являти собою закінчену розробку (чи її етап), де розкриваються і аналізуються актуальні проблеми з певної теми або її окремих аспектів;
- демонструвати достатню компетентність автора (авторів) у розкритті питань, що досліджуються;
- мати навчальну, наукову та/або практичну спрямованість і значимість, містити певні елементи новизни (при виконанні науково-дослідної роботи).

3.7. Відповідальність за якість самостійної роботи безпосередньо несе здобувач вищої освіти.

4. Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти

4.1. Перелік завдань для самостійної роботи здобувачів вищої освіти (обов'язкових для виконання та за вибором здобувача), форми її організації та звітності, терміни виконання кожного виду роботи визначаються силабусом

МОН України ХДУ	Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти у Херсонському державному університеті	Версія 01
--------------------	--	-----------

навчальної дисципліни/ освітньої компоненти. Для організації СРЗ обов'язковим є визначення обсягу часу, відведеного на самостійну роботу, тематика занять, список рекомендованих джерел, форма звітування.

4.2. Викладач у процесі підготовки здобувачів до самостійної роботи особливу увагу звертає на формування раціональних умінь і навичок розумової праці (вміння працювати з навчальною/науковою літературою, розподіляти матеріал на змістові частини, складати план і запитання до прочитаного, виділяти головну думку, самостійно робити висновки з прочитаного і доводити їх).

4.3. Організація самостійної роботи здобувачів містить у собі розробку необхідної документації, що регламентує і методично забезпечує їх самостійну діяльність (методичні рекомендації до опрацювання окремих тем та розділів, перелік питань, теми рефератів, графічні, практичні або творчі завдання, інструкції до їх виконання тощо).

4.4. При складанні плану СРЗ, визначенні її змісту й обсягу, кафедра повинна враховувати збалансованість СРЗ з іншими видами навчальної роботи, щоб не перевищувати загальне тижневе навантаження здобувача.

4.5. СРЗ з кожної навчальної дисципліни/ освітньої компоненти може містити крім обов'язкової складової, що передбачає опанування програмного матеріалу дисципліни, ще й вибіркової, яка передбачає виконання завдань, які здобувач вибирає з метою підвищення свого професійного рівня, особистого рейтингу.

4.6. Здобувачі, які розпочинають вивчення навчальної дисципліни/ освітньої компоненти, мають бути поінформовані викладачем щодо організації самостійної роботи з дисципліни, а саме: перелік і обсяг обов'язкових і вибіркового завдань, терміни їх виконання і особливості оцінювання, а також отримати опис навчальної дисципліни/ освітньої компоненти, методичні вказівки та індивідуальні завдання для СРЗ тощо.

5. Керівництво самостійною роботою здобувачів вищої освіти

5.1. Керівництво самостійною роботою здобувачів вищої освіти (індивідуально-консультативною роботою) здійснюється шляхом створення необхідних умов для виявлення і розвитку індивідуальних здібностей здобувача та формування компетентностей відповідно до освітньої (професійної або наукової) програми.

5.2. Консультація – одна з форм організації освітнього процесу, що проводиться з метою отримання здобувачем відповіді на окремі теоретичні чи практичні питання, пояснення певних теоретичних положень та їх практичного застосування. При цьому виділяють такі види консультацій:

- тематичні – проводяться за певними темами навчальної дисципліни/ освітньої компоненти або найбільш складними питаннями програмного матеріалу;
- цільові – використовуються перед проведенням модульної контрольної роботи або іншого виду поточного чи підсумкового контролю;
- активні – консультації з використанням активних методів навчання (наприклад, у формі прес-конференції);

МОН України ХДУ	Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти у Херсонському державному університеті	Версія 01
--------------------	--	-----------

- з самостійної роботи – проводяться під час виконання завдань СРЗ, у процесі роботи здобувачів над курсовою роботою (проєктом), кваліфікаційною роботою (проєктом) тощо.

6. Навчально-методичне забезпечення самостійної роботи здобувачів вищої освіти

6.1. Навчально-методичні та навчальні матеріали й видання повинні містити в собі рекомендації щодо самостійної роботи здобувачів вищої освіти, враховуючи специфіку кожної навчальної дисципліни/ освітньої компоненти

6.2. Рекомендації із самостійного вивчення або повторення навчального матеріалу повинні містити в собі вказівки щодо терміну, обсягу, якості засвоєння матеріалу із рекомендованим посиланням на навчальні та наукові видання, а також питання для самоконтролю, тести, контрольні завдання, вимоги і приклади оформлення самостійної письмової роботи.

6.3. Навчально-методичні видання, що розробляються кафедрами та претендують на отримання грифу вченої ради ХДУ, повинні містити у собі методичні вказівки, рекомендації з самостійної роботи і при оформленні акцентувати увагу на ключові моменти тексту або умови виконання практичного (творчого) завдання.

Для формування й удосконалення навичок СРЗ з навчальною і науковою літературою кафедрами можуть бути розроблені і запропоновані здобувачам хрестоматії, словники, бібліографічні покажчики тощо.

6.4. Методичні вказівки до практичних занять повинні містити приклади розв'язання задач, варіанти завдань для самостійної роботи; до лабораторних робіт – стислі теоретичні відомості з теми лабораторної роботи (у випадку відсутності в бібліотеці достатньої кількості підручників/посібників), методику виконання і обробки отриманих результатів, вимоги до оформлення, інструкцію з техніки безпеки тощо; до семінарських занять – тематику і методику опрацювання теоретичних питань з акцентуванням уваги здобувача на основних проблемних питаннях, що розглядаються; до курсових та кваліфікаційних робіт – зміст і структуру проєкту (роботи), короткий зміст кожного підрозділу, вимоги до оформлення тексту, графічної частини, літератури, приклади оформлення текстової і графічної частини.

7. Контроль і оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти

7.1. Результати самостійної роботи здобувачів вищої освіти оцінюються відповідно з чинними шкалами оцінювання – національною та ЄКТС, викладеними у силабусі навчальної дисципліни/освітньої компоненти.

7.2. Навчальний матеріал, що передбачений силабусом навчальної дисципліни/освітньої компоненти для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль разом із навчальним матеріалом, що вивчався під час проведення аудиторних занять.

МОН України ХДУ	Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти у Херсонському державному університеті	Версія 01
--------------------	--	-----------

8. Прикінцеві положення

8.1. Дане Положення набуває чинності з дня підписання наказу ректора.

8.2. Зміни та доповнення до Положення розглядаються на засіданні вченої ради Херсонського державного університету та на підставі її рішення затверджуються наказом.

Проректорка з навчальної та
науково-педагогічної роботи

Дар'я МАЛЬЧИКОВА

Керівниця навчально-
методичного відділу

Тетяна КОРНІШЕВА

ПОГОДЖЕНО
Уповноважений з антикорупційної
діяльності

Олексій САКОВНИЧ